

Üçek / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy

написано kitapcy | 25 января, 2025

Üçek / hekaýa ÜÇEK

kitapcy.ru

Ýatjak boldular.

Pyt...

...etdi-de, ýaňybır gözünü süzen körpäň burunjygyna damdy. Ol gabagyny göterendenem ýene biri "pytdyldady", gönü şo taýyk.

-Kaka-a! Damýa-a!

Oňa düşekdeş – eýýäm çalaja ymyzganmaga ýetişen kakasy, oglanjygyň jaňsesine gözünü ýalpa açdy.

-Bolýa-how, kürre! Nädýäň-aý?! Öňem-ä bi adamlarda ýürek galmadı. Bolanjasynam sen myžzyk edip taşlaýaň!

Gatyrganjak boldy.

Bolanda nä?

Körpäň nä piňine?

Düşeginde dik oturypdyr-da, barmajygyny dik depesine çommaldyp, üçekden syzýan ýerini görkezýär.

Turdy.

Ýeňsäni gaşady.

Nätmel-aý?!

“Äý, şü pille, ýarygije ýeteňkirläp gelýäkä, nädeniň bom-aý?!”
diýip, içini hümletdi-de, körpä baş atdy:

-Süýre, han ogul, düşegiňi o jaýa! Bärigem häzir ejeňe:
“aşagyna pylasmas bedre ýa-da ulurak jam-sam goý” diýeris. Oň
içine-de letde taşlasa bolany bor-da. Uzak gije “pytdyldap”
ýürege düşmez ýaly...

Körpe oturan ýerinden torsaryldy.

-Jukk. Men-ä o jaýa wapçe-de geçjekgälem!

-Nämüçin?

-Ýatyp bilmen.

-Nädiп bilýäň-aý, ýatyp bilmejegiňi? Nä, synap gördüňmi?
Ilkiwir geçip, ýatyp gör. Bolmasa onnoň diý-dä...

-Jukk.

-Näme: “jukk”?

-Juk-da.

“Häk, seňwir bar-a...” diýip ol, gaharlanjak boldy.

Ýene bolmady.

Geň.

Şuňa gezek gelse, näce gaharlanmaga dyrjaşsa-da, düýbünden
gaharanylman başlaberýä.

Uludan dem aldy.

Turdy.

Cyrany ýakyp, aşhanadan jam getirdi. Körpäň körpeçesinde,
damýan ýere maýaçlap, goýdy. Gapdalky otaga geçdi.

Hatyny hemişekisi dek, “Pätnisse” kanalda ýalanjykdan toý
tutýan sygyr ýaly, sygyr ýaly, köpi görüp azam galmadık
“gelinlikleň”, biri-birini ogrynda “tüfleýişlerine” garaçyny
bilen aňkaryp otyr.

-Hany bulaň?-diýip, ondan ulularyny sorady.

-Näbileýin. Şo gidişleri.

-Äý şü war-a...-diýip ol, otluçöp çyzylan benzinli çüýşe deý
gümpüldedi. Dessine-de nadaralyga ýüz urdy:-Wäpçe bollular-ow,
seň şüleňňem bar-a! It aýagyny iýen ýaly, şumada čenli nirde,
nämişläp ýörler-aý, hä?! Inni nä, şü halyma gjäň içinne
sümsünip, seň kryşaň deşigini ýamamak maňa galypdyrm-aý, hä?!
Eger şüň ýaly zatda derde ýaramajak bolsalar, nä olaňny baga
bakyp, bazarda kilesini segsenmäs köpükden satjakmy?

-Wiý, “şulaň” diýip! Nä, seň olara dahlyň ýokmy?! Onnoňam bi
nä: “seň” diýyäň-de oňaýýaň? Nä, o kryýsa diňe meňkimى?

“Äý-ý! Sluşaý war-a! Şumat bar-a! Meň gatywir nerwiýme

degibererligi ýokdur-ow! Şuny ýaman bekime tutup aýdýannyrynhow! Şoň üçinem kän oýnamaň meň şonymy! Ýohha-da häzir baryň-a piýizzes bolup başlaýa..."...
...diýdi-de içinden...

...daşyndan sesini çykarmady.

Diňe "hos-s-s" edip bir, dergazaba münen öküz deý hossuldap, döşüne üýüşüren ýelini goýberdi. Soňam öýden çykyp gitdi.

Dogrusy...

Kimdir birine nämedir bir zat diýip goýbermeg-ä, muň üçin düýbünden mesele däl...
...di...

Çagaka, agzyna gelenini çem gelen ýerde eňterip ýorensoň, köplenç döwüş taýak başyndady. Uly bol, kiçi bol, bet bol, ýuwaş bol, eliňden gelse mojuk bol... – muň üçin tapawudy teňnedi. Kimdir birini şalpar dili bilen awundyryp, içine dogmaz oglan salmaly bolsa, aşygy alçy gopýardy. Köhi gelerdi. Yöne indi welin...

Owaly bilen-ä garralýamy nämemi...

Soňam, araky, BEÝLÄŇ işiginden jyklap gaýdanda bułaň bolşuny görensoň...

...Şulaň haýsyna gaty-gaýrymrak çemeleşip, göwnüne degmeli bolsa, edil ýone bar-a...

Dili nemesine ýelmeşene dönýä...

Düýpgöter diýilmeyänden boldy galaýdy...

Sapsym niwazmožna-laý!

Arkaýyn diýjegiňi diýip bilmän, diliň ýuwdup, nädip ýaşamal-aý?!

"Bularam şony duýýa-da, ýaňky sümüklisinden başlap, tä şahy ýognynna čenli şondan peýdalanýa..." diýip ol, ýagşyň aşagynda agyryly aýagyny süýräp, aýaguja keýtikläp barşyna, içinden hüñürdedi. Şeýdibem, özuniň birmahalky ganygyzma soňuny saýmazaklygyna meçew bermäge synanyşdy.

Berilmmedi.

"Äý! Bü inni hemişelik meňkilik bolup galaýdy öýdýän..." diýip oýlandy-da ol, uludan dem aldy. Soňam haçjardylyp açylýan, demir merdiwana ýapyşdy.

Giç öyländen soň jimirsäp, tükezzibanya tutan ýağsam barha gatalýar.

Merdiwany göterdi-de, şypbygyny kölçejiklerde şypbyldadyp, yzyna gaýtdy.

Öýe saldy. İçerden ücege çykylýan ötügiň gabat aşagynda

jayjartdy. Girende gapyny açyp beren öydäkisi:

-Kömeklešeýin!-diýip, topuldy.

Sesini çykarman, bir gözüni alardyp goýberdi.

“Öwrenilen endik örkleseňem durmaz” diýleni. Bü şuň ýaly ýersiz-ýere yrsarap, cişip başladygy, birsellem ýanyna golaýlamanyňdan gowusy ýokdugyna o belet. Merdiwany açışmaga uzan elini bada-bat yza çekdi. Birki ädimem gaýra tesdi.

Ätiýaçlyk üçin.

Ýogsa, kim bilyä, dagy bahana tapmasa, şoň üçin azgyrylyp başlabermegem daşda däl.

Iň bolmandı, öň-ä edäheti şody...

“Gan bilen giren jan bilenem çykar” diýleni. Onsoň muňam üýtgäninden üýtgemäni ýakyn...

...Soňky döwür hernäçe ýumşasa-da, henizem özünden birnemejik eýmenilmän durulmaýandygy hakyndaky gursagynda emele gelen duýgy, ony hem-ä biraz kanagatlandyrdı, hemem sähelce köşesıldı.

-Hany meň äpberkäm nird-aý?!-diýip ol, özuniň rahatlanyp ugrandygyny bildirmezlikden ötri, adaty bolsundan bäsbyter gyňrarylty-da, aşhana ýoneldi.

-Äpberkäni nämetjeg-aý, kaka?!

“Äý, şü war-a...Dünýäni sil alsyn, şüň-ä topugyndanam däl-aý! Gaharlan sen, gaharlanma – muňa bildirýän ýeri ýok...”.

-Hä, kaka? Nä, o taýda towlap gowlamaly zat bam-aý? Hä, kaka?-diýip, “gelene ýeňne, gidene baldyz” körpe-de yzyndan galmary. Dymyp barýa.

“Dogrudanam...äpberkäni nämüçin soradym-aý?” diýibem, kelde täsin pikir öz-özünden emele gelýä...

Aşhana bardı. Gaýcy, pyçak, esgi, çalt doňyan ýelimli, ullakan sykylawajy, bir bölegem kleýonka aldy. Yzyna gaýtdy. Körpe-de ýetişibildiginden jedirdeýär. Özem kä öňüne, kä ardyna geçip, töwereginde kebelek.

Ol getiren zatlaryny goltuklap merdiwana mündi. Soňky basgançagyna ýetmän, akyr-ukuryny merdiwanyň aýakbasarynda goýdy. Dyzy bilen diredi-de, ötügi açdy.

-Ýykylaýma, birden...-diýip, aşakdan öydäkisi jandurmazaklygyny etdi.

Agyryly aýagyna zor düşyändigi sebäpli, hernäçe oňaýsyz halda duranam bolsa, özüne agram salyp, gaňryldy. Aşakdan özüne howatyrlanmadır çuňňur aladadan püre-pür gözlerini diken keýwanysyna ýene-de bir ýola alarylyp aldy.

“Seňki näm-aý, şumat, öňem başagaý janyma!” diýip, jabjynyp goýberjek boldy.

Jabjynmady.

Jyňkyny çykarmán kisesinden telini çykardy. Çyrasyny ýakdy.

Tüm-garaňky.

Kerep, kirşen, asty saman garylan toýun laý bilen basyrylan üçek.

Demir şiferde-de ýagys, edil üstünde gögerçinler küstdepdi oýnaýan dek, birgeňsi “şybyr-şybyr” ses edýär.

Çyraň oslagsyz ýagtysyna bimazalyk tapan asmydyr ýene-de birzatlar, zymdyrylyşyp, bukulmaga okduryldy.

“Äý şunem, şomat ýagdaý bolman palçyk bilen basyryldy-da-how... Ýohha daşy falgaly ysdeklewata tutup äpberäýen bolsaň, ýaman zakonnyý boljakdy weli... Äý-ý bolýa-da... Haýsywyr edilmédik zada: “wah” diýip soňuna çykjag-aý, şu ikarada...” diýip, içini hümletdi. Soňam, ilk-ä akyr-ukuryny üçege atdy. Yzyndanam göwresine zordan erk edip, “hyklap-çoklap”, özi mündi.

Üçek pessejik bolangoň, dikelse kellesi degjek. Biraz egildide, ýaňky ýatan otaglarynyň depesine tarap, seresaplylyk bilen dähedem-dessemläp ugrady.

Aýagynyň aşagynda gury toýun “hürt-hürt”.

0ň aşagynda-da köne kartondan ýekegat düşek.

0ň astynda-da eli ýukalyk zerarly tapan-tupan agajyndan çüýlenen “çornýý patalok”.

Olam muň göwresiniň agramyna “şyt-şyt” edip, ýene-de sähel agram salsaň jorta omruljakdygyny ilgezik habar berýär.

Öz guran zadyna özi belet bolangoňam, indiki ädiminde, aýagy hopurdap aşak gidäge-de, öýüň üçeginden dyzyna çenli somalyp çykaýar gorkusy az däl.

Hudaý gorady.

Döwülmeli.

Telefonyň çyrasynyň ýagtysyna üçekden syzýan ýerini görди-de, aşagynda çommaldy.

Ilk-ä kleýonkadan bölejik kesişdirip, şo ýere dykalady. Soň ol bolsa ýelim tutmaz diýip, kleýonkaň üstünden esgi dykdy. Elleşdirip görди. Gury. Ýagyş ýüzüniň ugruna geçib-ä bilenok. Diýmek ýelim gaýym doňyança, maý bolar.

Ol sykylawajy alyp, sykýarkaň doňup barýan ýelimden şo taýyny doýurdy.

Soňam teliň çyrasyny ölçürdi-de, garaşmaga oturdy.

Doňangoň, barlap görmeli. Ýogsa, arkaýynlyga salyp, düşseň,

soň ýene-de iki işli bolmagyň mümkün. Ýelim bolsa, wagtlaýynça nem syzdyrman saklasa bolýar. Birigün ýekşenbe. Nesip edip öýde bolsa, ücege çykar-da, demir şiferiň açylan ýerini "halodny swarka" diýilýän ala-hara bilen, tepbet edip taşlar.

-Kaka!-diýip aşakdan körpäň sesi geldi.

-How!-diýip, ol oňa eşitdirmek için biraz sesine basym berdi. Özem: "Nä, ýene "damýa" diýjekmikä?" diýip, açık ötüge garşı үşerildi.

-Nämişleýän-aý o taýda, kaka?

Yeňsesi gyzyp gitdi.

"Ij-jeň bilen kowalaşdym oýnaýan" diýesi gelip, dili gjedi.

Diýmedi.

Bolmalysy ýaly, dogruja jogap berdi:

-Nämişlärin-aý, oglum?! Damýan ýerini ýamadym-da, indem kleý doňýanca garaşyp otyryn.

Dymdylar.

Bäş sekunt.

Soňra, ýene-de:

-Kaka!

-Hä!

-Ýanyňda kim bar-aý?

-Hiç kim.

-Näme diýyä?

-Kim?-diýip, ol geňirgendi.

-Kim bor-aý, kaka?-diýýär-de, dillje bezzat jedirdemesini dowam edýär: -Özüň aýdýaň-a: "ýanymda hijim ba" diýip. Menem senden soraýan: "0 näm diýyä?".

Ol garaňkyda oturan ýerinden ýylgyrdy.

-"Şü kürräň-ä ýaman kän gürleyä welin, oň jüllüginiň ujundan ýene bir ýola, azajyk çirtdiräýseň neneň bolarka?" diýyä.

Heh.

Beý diýeniň bilen o gorkjakmy?

-Jykk. 0 hijime aýd-aý, kaka! Inni bolmyýa.

-Nämüçin?

-Öňem o taýda kän zat galma-da. Geçen saparam mugt ýerden eslini aýyrtdyňyz. Inni daşarda jürletjek bolsaňam gözläp tapmal-ow ony!

Pyňk.

-Kaka, gülýäňm-aý?!

-Ýo-how, kürräm, gülerinm-aý?!

-Onna kim pyňkyryá?

-Hiç kim.
-Onna aýt şoňa, gülmesin.
-Bor, oglum!
...Şeýdibem ataly-ogul “kleý doňýança” diýen bahana bilen
gürlesdi oturdy.
Bir-ä aşakda, birem üçekde.
Oglanjygyň: “hijim” diýip atlandyrýan, üçekdäki garaňkylygam
sesini çykarman, adaty ynsanlaň asuda gününü synlady oturdy...
Hekaýalar